TEISINGUMO TEISMO (devintoji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. liepos 9 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Kova su pavėluotu mokėjimu komerciniuose sandoriuose – Direktyva 2011/7/ES – Sąvoka „komercinis sandoris“ – Paslaugų teikimas – 2 straipsnio 1 dalis – Nuomos sutartis – Periodiniai mokėjimai – Mokėjimo dalimis grafikas – 5 straipsnis – Apimtis“

Byloje C-199/19

dėl *Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi* (Lodzės miesto centro apylinkės teismas, Lenkija) 2019 m. sausio 24 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2019 m. vasario 27 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

RL sp. z o.o.

prieš

J. M.

TEISINGUMO TEISMAS (devintoji kolegija)

kurį sudaro kolegijos pirmininkas S. Rodin, teisėjai K. Jürimäe ir N. Piçarra (pranešėjas),

generalinis advokatas G. Hogan,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– J. M., atstovaujamo *radca prawny* A. Krakowińska,

– Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,

– Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedama *avvocato dello Stato* F. De Luca,

– Europos Komisijos, atstovaujamos K. Mifsud-Bonnici ir L. Habiak,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* Proceso kalba: lenkų.

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius (OL L 48, 2011, p. 1), 2 straipsnio 1 punkto ir 5 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *RL sp. z o.o.* ir J. M. ginčą dėl to, kad pastarasis pavėluotai sumokėjo šešiolika nuomos mokesčių ir kitų išlaidų, susijusių su neterminuota verslo patalpų nuomos sutartimi.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2011/7 2, 3, 8, 9, 11, 19 ir 22 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(2) Ekonominės veiklos vykdytojai vidaus rinkoje daugiausiai tiekia prekes ir teikia paslaugas kitiems ekonominės veiklos vykdytojams ir viešosios valdžios institucijoms atidėdami mokėjimą – tiekėjas suteikia savo klientui laiko apmokėti sąskaitą faktūrą (pagal šalių susitarimą, kaip nurodyta tiekėjo sąskaitoje faktūroje, arba kaip nustatyta teisės aktuose).

(3) Pagal ekonominės veiklos vykdytojų sudarytus komercinius sandorius ar jų su viešosios valdžios institucijomis sudarytus komercinius sandorius daug mokėjimų vykdomi vėliau, nei nustatyta sutartyje ar bendrosiose komercinėse sąlygose. Nors prekės jau būna pristatytos arba paslaugos suteiktos, daugeliu atvejų atitinkamos sąskaitos faktūros apmokamos kur kas vėliau nei iki nustatyto galutinio termino. Toks pavėluotas mokėjimas turi neigiamą poveikį likvidumui ir apsunkina finansinį įmonių valdymą. Be to, neigiamai veikiamas ir įmonių konkurencingumas bei pelningumas, nes vėluojant mokėjimams kreditoriui gali tekti ieškoti išorinio finansavimo. <…>

<…>

(8) Ši direktyva turėtų būti taikoma tik mokėjimams, kuriais atlyginama už komercinius sandorius. Šia direktyva neturėtų būti reglamentuojami sandoriai su vartotojais, su kitais mokėjimais susiję delspinigiai, pavyzdžiui, mokėjimai pagal čekių ir vekselių įstatymus arba mokėjimai, atlikti kompensuojant padarytą žalą, įskaitant išmokas, gaunamas iš draudimo bendrovių. Be to, valstybės narės turėtų turėti galimybę netaikyti šios direktyvos nuostatų skoloms, kurioms taikoma bankroto procedūra, įskaitant skolos restruktūrizavimo procedūrą.

(9) Ši direktyva turėtų reglamentuoti visus komercinius sandorius, neatsižvelgiant į tai, ar jie vykdomi tarp privačių ar valstybės įmonių, ar tarp įmonių ir viešosios valdžios institucijų <…>. Todėl ji taip pat turėtų reglamentuoti visus komercinius sandorius tarp pagrindinių rangovų ir jų tiekėjų bei subrangovų.

<…>

(11) Prekių tiekimas ir paslaugų teikimas už atlygį, kuriems taikoma ši direktyva, taip pat turėtų apimti viešųjų darbų, statybos ir civilinės inžinerijos darbų planavimą ir vykdymą.

<…>

(19) Norint atgrasinti nuo pavėluoto mokėjimo būtina, kad kreditoriams būtų tinkamai kompensuojamos pavėluoto mokėjimo išieškojimo išlaidos. Į išieškojimo išlaidas taip pat turėtų būti įtraukta dėl pavėluoto mokėjimo patirtų administracinių ir vidaus išlaidų kompensacija ir tokiems atvejams šioje direktyvoje turėtų būti nustatyta mažiausia suma, kuri gali būti išmokama kartu su delspinigiais už pavėluotą mokėjimą. <…>

<…>

(22) Pagal šią direktyvą neturėtų būti draudžiama atlikti mokėjimų dalimis arba pakopinių mokėjimų. Vis dėlto kiekvienas mokėjimas ar jo dalis turėtų būti atliekami laikantis sąlygų, dėl kurių susitarta, ir jiems turėtų būti taikomos šioje direktyvoje nustatytos pavėluoto mokėjimo taisyklės.“

4 Direktyvos 2011/7 1 straipsnyje „Dalykas ir taikymo sritis“ nurodyta:

„1. Šios direktyvos tikslas – kovoti su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą ir taip didinti įmonių, visų pirma [mažų ir vidutinių įmonių], konkurencingumą.

2. Ši direktyva taikoma visiems mokėjimams, kuriais atlyginama už komercinius sandorius.

3. Valstybės narės gali netaikyti šios direktyvos nuostatų skoloms, kurioms taikoma prieš skolininką pradėta bankroto procedūra, įskaitant skolos restruktūrizavimo procedūrą.“

5 Šios direktyvos 2 straipsnyje pateiktos tokios sąvokų apibrėžtys:

„<…>

1. komerciniai sandoriai – įmonių sandoriai arba įmonių ir viešosios valdžios institucijų sandoriai, kurių pagrindu už atlygį turi būti perduotos prekės arba suteiktos paslaugos;

<…>

3. įmonė – organizacija, išskyrus viešosios valdžios instituciją, vykdanti savo nepriklausomą ekonominę ar profesinę veiklą, net jeigu tą veiklą vykdo vienas asmuo;

4. pavėluotas mokėjimas – mokėjimas, neatliktas per sutartyje arba teisės aktuose numatytą mokėjimo laikotarpį, kai įvykdomi 3 straipsnio 1 dalyje arba 4 straipsnio 1 dalyje nustatyti reikalavimai;

5. delspinigiai už pavėluotą mokėjimą – teisės aktuose numatyti delspinigiai už pavėluotą mokėjimą arba delspinigiai, nustatyti įmonių susitarimu, kuriam taikomas 7 straipsnis;

<…>“

6 Minėtos direktyvos 3 straipsnio „Įmonių sandoriai“ 1 dalyje numatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad įmonėms sudarant komercinius sandorius kreditorius turėtų teisę į delspinigius už pavėluotą mokėjimą nereikalaujant priminimo, kai įvykdomi šie reikalavimai:

a) kreditorius įvykdė savo sutartines ir teisines pareigas; ir

b) kreditorius laiku negavo jam priklausančios sumos, išskyrus atvejį, kai skolininkas nėra atsakingas už vėlavimą.“

7 Tos pačios direktyvos 5 straipsnyje „Mokėjimo grafikai“ nurodyta:

„Šia direktyva nedaromas poveikis šalių galimybėms, atsižvelgiant į atitinkamas taikomų nacionalinės teisės aktų nuostatas, susitarti dėl mokėjimo grafikų, pagal kuriuos mokėjimai būtų atliekami dalimis. Tokiais atvejais, kai įmoka nesumokama sutartą dieną, šioje direktyvoje numatyti delspinigiai ir kompensacija skaičiuojami tik nuo laiku nesumokėtų sumų.“

8 Direktyvos 2011/7 6 straipsnio „Išieškojimo išlaidų kompensavimas“ 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad tokiu atveju, jei delspinigiai už pavėluotą mokėjimą, atliekamą pagal komercinį sandorį, tampa mokėtini pagal 3 <…> straipsnį, kreditorius turėtų teisę gauti iš skolininko ne mažesnę kaip nustatytą 40 [eurų] sumą.“

Lenkijos teisė

9 2013 m. kovo 8 d. *Ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych* (Įstatymas dėl mokėjimo pagal komercinius sandorius terminų, konsoliduotas tekstas, *Dz. U.* 2019, 118 pozicija, toliau – 2013 m. kovo 8 d. įstatymas) 4 straipsnio 1 punkte komercinis sandoris apibrėžiamas kaip „sutartis dėl prekių tiekimo ar paslaugų teikimo už atlygį, jei 2 straipsnyje nurodytos šalys sudaro minėtą sutartį dėl vykdomos veiklos“.

10 Šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„1. Komercinių sandorių atveju, išskyrus sandorius, pagal kuriuos skolininkas yra viešasis subjektas, kreditorius turi teisę be oficialaus pranešimo gauti įstatyme nustatytus delspinigius už vėlavimą vykdyti komercinius sandorius, nebent šalys sutarė dėl didesnių delspinigių už laikotarpį nuo dienos, kai prievolė apskaičiuoti pinigus atsiranda, iki mokėjimo dienos, jei įvykdomos šios kumuliacinės sąlygos:

1. kreditorius įvykdė įsipareigojimą;

2. kreditorius negavo mokėjimo per sutartyje nustatytą terminą.“

11 Minėto įstatymo 10 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatyta:

„1. Nuo dienos, kai kreditorius įgyja teisę į 7 straipsnio 1 dalyje arba 8 straipsnio 1 dalyje nurodytus delspinigius, kreditorius turi teisę be oficialaus pranešimo iš skolininko gauti 40 eurų sumą, perskaičiuotą į Lenkijos zlotus [(PLN)] <…>; ši suma yra išieškojimo išlaidų kompensavimas.

<…>

3. Teisė gauti 1 dalyje nurodytą sumą suteikiama dėl kiekvieno komercinio sandorio, nepažeidžiant 11 straipsnio 2 dalies 2 punkto.“

12 To paties įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies 1 ir 2 punktuose nustatyta:

„1. Komercinio sandorio šalys savo sutartyse gali nustatyti mokėjimų grynaisiais pinigais dalimis grafiką su sąlyga, kad tokio grafiko sudarymas nėra akivaizdžiai piktnaudžiavimas kreditoriaus atžvilgiu.

2. Jei komercinio sandorio šalys sutartyje nustato, kad mokėjimai grynaisiais pinigais turi būti atliekami dalimis, teisė į:

1) 7 straipsnio 1 dalyje arba 8 straipsnio 1 dalyje nurodytus delspinigius;

2) 10 straipsnio 1 dalyje nurodytą sumą ir 10 straipsnio 2 dalyje nurodytas išieškojimo išlaidas priklauso nuo kiekvienos nesumokėtos sumos dalies.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

13 2011 m. sausio 15 d. RL ir J. M. sudarė neterminuotą nuomos sutartį dėl verslo patalpų Lodzėje (Lenkija). Pagal šią sutartį J. M., kaip nuomininkas, kiekvieno mėnesio 10 dieną privalo sumokėti RL, nuomotojui, mėnesinį nuomos mokestį ir eksploatavimo išlaidas, atitinkančias pastato priežiūros išlaidas. Pagal šią sutartį J. M. pervedė RL 984 PLN (apie 229 EUR) nuomos garantiją.

14 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad nuo 2015 m. rugsėjo mėn. iki 2017 m. gruodžio mėn. J. M. pavėluotai sumokėjo šešiolika mėnesinių nuomos mokesčių. Vėliau RL jam pateikė 2 751,30 PLN (apie 640 EUR) dydžio apskaitos pažymą, kurioje šešiolika kartų buvo nurodyta 40 eurų suma Lenkijos zlotais už šiuos pavėluotus mokėjimus žalai atlyginti, taip pat deklaraciją dėl dalinio šios skolos ir J. M. skolos RL įskaitymo iš nuomos garantijos. Atlikus šį įskaitymą RL reikalauja grąžinti 1 767,30 PLN (apie 411 eurų) skolą.

15 2018 m. balandžio 10 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme pareikštų ieškiniu RL prašė pradėti procedūrą dėl mokėjimo įsakymo išdavimo J. M. Šis prašymas buvo priimtas.

16 J. M. pateikė prieštaravimą dėl mokėjimo įsakymo, taip pat priešieškinį dėl nuomos garantijos ir delspinigių už vėlavimą, teigdamas, kad 2013 m. kovo 8 d. įstatymas, kuriuo į nacionalinę teisę perkelta Direktyva 2011/7, netaikomas nuomos sutarčiai. Tai nėra komercinis sandoris, kaip jis suprantamas pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 punktą, nes susijęs ne su prekių tiekimu ar paslaugų teikimu, o su turto perdavimu už atlygį laikinai naudoti.

17 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar, pirma, įmonių sudaryta nuomos sutartis gali būti laikoma „komerciniu sandoriu“, kurio pagrindu už atlygį turi būti perduotos prekės arba suteiktos paslaugos, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punktą. Jis pažymi, kad šios sąvokos šioje direktyvoje nėra apibrėžtos ir kad Lenkijos doktrinoje nėra vieningos nuomonės dėl jų aiškinimo.

18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, nors pažodžiui ir sistemiškai aiškinant „komercinio sandorio“ sąvoką darytina išvada, kad ši sąvoka neapima nuomos sutarčių, „funkcinis“ šios sąvokos aiškinimas rodo, kad šios sutartys patenka į Direktyvos 2011/7 taikymo sritį.

19 Antra, jei į šį klausimą būtų atsakyta teigiamai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2011/7 5 straipsnio pirmas sakinys tiek, kiek jame šalims pripažįstama galimybė susitarti dėl grafiko, kuriuo nustatomos mokėjimas dalimis, turi būti aiškinamas taip, kad jis taikomas tik komerciniams sandoriams su vienkartiniu mokėjimu, nors toks mokėjimas gali būti atliktas dalimis, ir kad dėl to jis netaikomas visiems verslo sandoriams, kuriuos vykdant turi būti atliekamas periodinis mokėjimas iš anksto nustatytais laikotarpiais, kaip antai su nuomos sutartimi susijęs nuomos mokestis.

20 Šiomis aplinkybėmis *Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi* (Lodzės miesto centro apylinkės teismas, Lenkija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Direktyvos 2011/7 2 straipsnio [1 punktas], kuris į Lenkijos teisės sistemą perkeltas [2013 m. kovo 8 d. įstatymo] 4 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinamas taip, kad sandoriais dėl prekių tiekimo ar paslaugų teikimo už atlygį (komerciniais sandoriais) taip pat turi būti pripažįstamos sutartys, pagal kurias teikiama paslauga yra daiktų perdavimas laikinai naudotis už atlygį (pavyzdžiui, nuomos sutartys)?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar minėtos direktyvos 5 straipsnis, į Lenkijos teisės sistemą perkeltas 2013 m. kovo 8 d. įstatymo 11 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinamas taip, kad komercinio sandorio šalių susitarimu dėl mokėjimo dalimis grafiko taip pat reikia laikyti susitarimą dėl to, kad skolininkas periodiškai mokės mokėjimą grynaisiais pinigais, taip pat ir tuo atveju, jei būtų sudaryta neterminuota sutartis?

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

21 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad sutartis, pagal kurią pagrindinis teikimas yra nekilnojamojo turto perdavimas už atlygį laikinai naudoti, kaip antai verslo patalpų nuomos sutartis, yra komercinis sandoris, kaip jis suprantamas pagal šią nuostatą, todėl patenka į šios direktyvos materialinę taikymo sritį.

22 Šiuo klausimu pirmiausia reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2011/7 1 straipsnio 2 dalį ši direktyva taikoma visiems mokėjimams, kuriais atlyginama už „komercinius sandorius“, ir kad ši sąvoka Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punkte apibrėžta kaip „įmonių sandoriai arba įmonių ir viešosios valdžios institucijų sandoriai, kurių pagrindu už atlygį turi būti perduotos prekės arba suteiktos paslaugos“. Pastaroji nuostata turi būti skaitoma atsižvelgiant į šios direktyvos 8 ir 9 konstatuojamąsias dalis, iš kurių, be kita ko, matyti, kad iš esmės ši direktyva skirta taikyti visiems mokėjimams, kurie yra atlygis pagal komercinius sandorius, įskaitant tuos, kurie vykdomi tarp privačių įmonių ir neapima sandorių, sudarytų su vartotojais ir kitų rūšių mokėjimų (šiuo klausimu žr. 2019 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *KROL*, C-722/18, EU:C:2019:1028, 31 punktą).

23 Iš to matyti, kad pagal Direktyvos 2011/7 1 straipsnio 2 dalį, siejamą su jos 2 straipsnio 1 punktu, šios direktyvos taikymo sritis apibrėžta labai plačiai (šiuo klausimu žr. 2019 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *KROL*, C-722/18, EU:C:2019:1028, 32 punktą).

24 Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punkte nustatytos dvi sąlygos, kad sandoris patektų į sąvoką „komerciniai sandoriai“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą. Pirma, jis turi būti vykdomas tarp įmonių arba tarp įmonių ir viešosios valdžios institucijų ir, antra, turi būti tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos už atlygį.

25 Dėl pirmosios sąlygos reikia priminti, kad sąvoka „įmonė“ apibrėžta Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 3 punkte kaip „organizacija, išskyrus viešosios valdžios instituciją, vykdanti savo nepriklausomą ekonominę ar profesinę veiklą, net jeigu tą veiklą vykdo vienas asmuo“.

26 Pagrindinėje byloje neginčijama, kad uždaroji akcinė bendrovė RL yra „įmonė“, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 3 punktą. Vis dėlto iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nėra aišku, ar J. M., sudaręs verslo patalpų nuomos sutartį su RL, veikė kaip organizacija, vykdydama savo ekonominę ar profesinę veiklą, todėl veikė ir kaip „įmonė“. Tai, kad patalpa, kuri yra nuomos sutarties dalykas, skirta verslui, suteikia tokią nuorodą. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi atlikti reikiamus patikrinimus.

27 Dėl Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punkte nurodytos antrosios sąlygos pažymėtina, kad joje nepateiktos sąvokų „prekių tiekimas“ ir „paslaugų teikimas“ apibrėžtys, be to, joje nėra nuorodos į valstybių narių teisę joms apibrėžti. Šiomis aplinkybėmis tokios sąvokos visoje Europos Sąjungoje turi būti aiškinamos autonomiškai ir vienodai, atsižvelgiant į vienodo Sąjungos teisės taikymo reikalavimus, susijusius su lygybės principu. Šios sąvokos yra autonomiškos Sąjungos teisės sąvokos, kurių apimtis turi būti nustatoma pagal valstybių narių teisėje žinomas sąvokas arba nacionalinių lygių atliekamą

kvalifikavimą, tačiau atsižvelgiant į nuostatos, kurioje jos numatytos, formuluotę, kontekstą ir tikslus (šiuo klausimu žr. 2015 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Gmina Wrocław*, C-276/14, EU:C:2015:635, 25 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

28 Pirma, kalbant apie Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punkto formuluotę, pažymėtina, kad remiantis vien ja negalima nustatyti, ar sutartis, kurios pagrindinis teikimas yra nekilnojamojo turto perdavimas už atlygį laikinai naudoti, kaip antai verslo patalpų nuomos sutartis, apima „prekių tiekimą“ arba „paslaugų teikimą“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

29 Vis dėlto reikia pažymėti, kad 2016 m. gruodžio 15 d. Sprendime *Nemec* (C-256/15, EU:C:2016:954, 33 punktas) Teisingumo Teismas nusprendė, jog su ekonomine veikla susijęs sandoris gali patekti į sąvoką „komercinis sandoris“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punktą, su sąlyga, kad sandorį sudarantis asmuo veikia kaip „įmonė“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 3 punktą. Iš to matyti, kad sutartis, pagal kurią pagrindinė paslauga yra nekilnojamojo turto perdavimas už atlygį laikinai naudoti, kaip antai verslo patalpų nuomos sutartis, gali būti „prekių tiekimas“ arba „paslaugų teikimas“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

30 Antra, kalbant apie Direktyvos 2011/7 norminį kontekstą, reikia pažymėti: kadangi jos pagrindas yra SESV 114 straipsnis, ji yra priimta derinant valstybių narių teisės aktus, kurių tikslas – vidaus rinkos sukūrimas ir veikimas kovos su pavėluotu mokėjimu šioje rinkoje srityje. Taigi sąvokas „prekių tiekimas“ ir „paslaugų teikimas“ arba „komerciniai sandoriai“, nurodytas Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punkte, reikia aiškinti atsižvelgiant į SESV nuostatas, kuriose įtvirtintas laisvas prekių ir paslaugų judėjimas, atitinkamai į jos 34, 56 ir 57 straipsnius, ir į Teisingumo Teismo jurisprudenciją, kurioje aiškinamos šios pagrindinės laisvės.

31 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal SESV 57 straipsnį „paslaugos“ yra paslaugos, kurios paprastai teikiamos už užmokestį ir kurių nereglamentuoja nuostatos dėl prekių, kapitalo ir asmenų judėjimo laisvės. Antroje šio straipsnio pastraipoje pateikti tam tikros veiklos rūšių, kurias apima sąvoka „paslaugos“, tarp kurių yra laisvųjų profesijų veikla, pavyzdžiai.

32 Darytina išvada, kad pagal SESV sąvoka „paslaugos“ apibrėžiama taip plačiai, jog į šią sąvoka patenka bet kokia paslauga, kurios neapima kitos pagrindinės laisvės, taip užtikrinant, kad jokia ekonominė veikla neliktų už pagrindinių laisvių taikymo srities ribų (šiuo klausimu žr. 2006 m. spalio 3 d. Sprendimo *Fidium Finanz*, C-452/04, EU:C:2006:631, 32 punktą).

33 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau pažymėjo, kad nekilnojamojo turto nuoma laikoma už atlygį teikiama paslauga, kaip suprantama pagal SESV 57 straipsnį, ir tai, kad šis teikimas tęsiasi kelerius metus, neprieštarauja šiam kvalifikavimui (šiuo klausimu žr. 2010 m. spalio 26 d. Sprendimo *Schmelz*, C-97/09, EU:C:2010:632, 41 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

34 Atsižvelgiant į šią plačią sąvokos „paslauga“ apibrėžtį, numatytą SESV 57 straipsnyje, kaip ją yra išaiškinęs Teisingumo Teismas, nuomos sutartis, kurios pagrindinis teikimas yra nekilnojamojo turto perdavimas už atlygį neperleidžiant nuosavybės teisės ir siekiant naudoti šį turtą terminuotą ar neterminuotą laikotarpį, kaip antai verslo patalpų nuomos sutartis, reiškia „paslaugos“ teikimą, kaip tai suprantama pagal SESV 57 straipsnį. Atsižvelgiant į tai, su tokia sutartimi susijęs sandoris gali lemti „paslaugų teikimą“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punktą.

35 Trečia, šį aiškinimą patvirtina Direktyvos 2011/7 tikslas, kuris, remiantis jos 1 straipsnio 1 dalimi, yra kovoti prieš pavėluotą mokėjimą vykdant komercinius sandorius, siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą, taip didinant įmonių, ypač mažųjų ir vidutinių įmonių, konkurencingumą. Iš tiesų šie pavėluoti mokėjimai, kaip matyti iš šios direktyvos 3 konstatuojamosios dalies, daro neigiamą poveikį šių įmonių likvidumui, apsunkina jų finansinį valdymą, taip pat kenkia šių įmonių konkurencingumui ir pelningumui, nes dėl šių pavėluotų mokėjimų jos turi gauti išorinį finansavimą.

36 Toks Direktyvos 2011/7 aiškinimas, kad nuomos sutartys neapima „paslaugų teikimo“ ir nepatenka į sąvoką „komerciniai sandoriai“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 punktą, taigi ir į jos materialinę taikymo sritį, neatitinka tokio tikslo, nes pagal jį ši apsauga būtų netaikoma visoms verslo patalpų nuomos sutartims. Šią išvadą patvirtina Direktyvos 2011/7 9 konstatuojamoji dalis, pagal kurią ši direktyva taikoma „visiems“ komerciniams sandoriams, vykdomiems tarp privačių ar valstybinių įmonių arba tarp įmonių ir valdžios institucijų.

37 Šios išvados nepaneigia Direktyvos 2011/7 2 ir 11 konstatuojamosios dalys.

38 Viena vertus, iš šios direktyvos 2 konstatuojamosios dalies aiškiai matyti, kad didžiąją dalį prekių tiekimo ir paslaugų teikimo vykdo ūkio subjektai kitiems ūkio subjektams arba valdžios institucijoms už atidėtą mokėjimą, nors, kaip pabrėžia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, sandoriai, susiję su turto nuoma, nevykdomi už atidėtą mokėjimą. Vis dėlto, kadangi Direktyvos 2011/7 1 straipsnio 2 dalies ir 2 straipsnio 1 punkto formuluotėse nėra jokios nuorodos į sąlygą, kad prekių tiekimas ar paslaugų teikimas turi būti vykdomas už atidėtą mokėjimą, šių nuostatų taikymas negali būti siejamas su tokia sąlyga.

39 Kita vertus, Direktyvos 2011/7 11 konstatuojamojoje dalyje aiškiai nurodyta, kad viešųjų, statybos ir civilinės inžinerijos darbų planavimas ir vykdymas patenka į sąvokas „prekių tiekimas“ arba „paslaugų teikimas“, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 punktą, taigi ir į jos materialinę taikymo sritį, todėl tai negali būti aiškinama *a contrario* taip, kad su nuomos sutartimis susiję sandoriai nepatenka į šią taikymo sritį.

40 Iš tiesų, pirma, Direktyvoje 2011/7 nepateikiamas įvairių rūšių sutarčių, kurios apimtų jos 2 straipsnio 1 punkte nurodytą „prekių tiekimą“ ar „paslaugų teikimą“, sąrašas. Antra, nuomos sutarčių nėra tarp sandorių ir mokėjimų srityse, kurios pagal Direktyvos 2011/7 8 konstatuojamąją dalį nepatenka į šios direktyvos taikymo sritį.

41 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2011/7 2 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad sutartis, kurios pagrindinis teikimas yra nekilnojamojo turto perdavimas už atlygį laikinai naudoti, kaip antai verslo patalpų nuomos sutartis, yra komercinis sandoris, dėl kurio teikiamos paslaugos, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, su sąlyga, kad šis sandoris yra sudarytas tarp įmonių arba įmonių ir viešosios valdžios institucijų.

Dėl antrojo klausimo

42 Antrąjį klausimą reikia suprasti taip, kad juo iš esmės siekiama išsiaiškinti, ar, atsižvelgiant į tai, kad terminuota arba neterminuota sutartis, kurioje numatytas periodinis mokėjimas pagal iš anksto nustatytus laikotarpius, kaip antai su verslo patalpų nuomos sutartimi susijęs mėnesinis nuomos mokestis, patenka į Direktyvos 2011/7 materialinę taikymo sritį kaip komercinis sandoris, dėl kurio teikiamos paslaugos už atlygį, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 punktą, jos 5 straipsnis turi būti aiškinamas taip, jog tam, kad pagal šią sutartį laiku neatlikus mokėjimo atsirastų teisės į delspinigius ir kompensaciją, numatytus minėtos direktyvos 3 ir 6 straipsniuose, ji turi būti laikoma susitarimu dėl mokėjimo dalimis grafiko, kaip tai suprantama pagal šį 5 straipsnį.

43 Šiuo klausimu reikia pažymėti, pirma, kad pagal Direktyvos 2011/7 5 straipsnį ši direktyva nepažeidžia šalių teisės susitarti tarpusavyje, laikantis taikytinų nacionalinės teisės nuostatų, dėl mokėjimo dalimis grafiko. Tokiais atvejais, kai įmoka nesumokama sutartą dieną, šioje direktyvoje numatyti delspinigiai ir kompensacija skaičiuojami tik nuo laiku nesumokėtų sumų. Minėtos direktyvos 22 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad šia direktyva neturėtų būti draudžiama atlikti mokėjimų

dalimis arba pakopinių mokėjimų, taip pat patikslinama, kad kiekvienas mokėjimas ar jo dalis turėtų būti atliekami laikantis sąlygų, dėl kurių susitarta, ir jiems turėtų būti taikomos šioje direktyvoje nustatytos pavėluoto mokėjimo taisyklės.

44 Darytina išvada, kad Direktyvos 2011/7 5 straipsniu siekiama ne apibrėžti šios direktyvos materialinę taikymo sritį, į ją neįtraukiant, be kita ko, sutarčių, kurios nėra vienos paslaugos teikimas, bet patikslinti, kad šia direktyva nedraudžiama atlikti mokėjimų dalimis ar pakopinių mokėjimų, neatsižvelgiant į tai, ar atitinkamose sutartyse numatytas vienkartinis mokėjimas, ar periodiniai mokėjimai iš anksto nustatytais reguliariais laikotarpiais.

45 Antra, reikia pažymėti, kad įmonių komerciniuose sandoriuose delspinigiai už vėlavimą, numatyti Direktyvos 2011/7 3 straipsnyje, yra mokėtini, kai įvykdytos šio straipsnio 1 dalyje numatytos sąlygos. Šiuo tikslu reikalaujama, kad kreditorius būtų įvykdęs savo sutartines ir teisines pareigas ir nebūtų laiku gavęs mokėtinos sumos, išskyrus atvejus, kai skolininkas nėra atsakingas už vėlavimą. Taigi pagal šią nuostatą teisei reikalauti delspinigių už vėlavimą netaikoma sąlyga, kad sutarties, pagal kurią numatyti periodiniai mokėjimai, atveju šalys būtų susitarusios dėl mokėjimo dalimis grafiko pagal Direktyvos 2011/7 5 straipsnį.

46 Be to, pagal Direktyvos 2011/7 6 straipsnį įmonių komercinių sandorių atveju teisė į išieškojimo išlaidų kompensavimą atsiranda tik tuo atveju, kai delspinigiai už pavėluotą mokėjimą yra taip pat mokami pagal šios direktyvos 3 straipsnį. Taigi sutarties, kurioje numatytas periodinis mokėjimas, atveju ši teisė niekaip nesiejama su sąlyga, kad komercinio sandorio šalys būtų susitarusios dėl mokėjimo dalimis grafiko pagal Direktyvos 2011/7 5 straipsnį.

47 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti taip: kadangi terminuota arba neterminuota sutartis, kurioje numatytas periodinis mokėjimas pagal iš anksto nustatytus laikotarpius, kaip antai su verslo patalpų nuomos sutartimi susijęs mėnesinis nuomos mokestis, patenka į Direktyvos 2011/7 materialinę taikymo sritį kaip komercinis sandoris, dėl kurio teikiamos paslaugos už atlygį, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 punktą, jos 5 straipsnis turi būti aiškinamas taip, jog tam, kad pagal šią sutartį laiku neatlikus mokėjimo atsirastų teisės į delspinigius ir kompensaciją, numatytus minėtos direktyvos 3 ir 6 straipsniuose, ji neturi būti būtinai laikoma susitarimu dėl mokėjimo dalimis grafiko, kaip tai suprantama pagal šį 5 straipsnį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

48 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (devintoji kolegija) nusprendžia:

1. **2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius, 2 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad sutartis, kurios pagrindinis teikimas yra nekilnojamojo turto perdavimas už atlygį laikinai naudoti, kaip antai verslo patalpų nuomos sutartis, yra komercinis sandoris, dėl kurio teikiamos paslaugos, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, su sąlyga, kad šis sandoris yra sudarytas tarp įmonių arba įmonių ir viešosios valdžios institucijų.**

2. **Kadangi terminuota arba neterminuota sutartis, kurioje numatytas periodinis mokėjimas pagal iš anksto nustatytus laikotarpius, kaip antai su verslo patalpų nuomos sutartimi susijęs mėnesinis nuomos mokestis, patenka į Direktyvos 2011/7 materialinę taikymo sritį kaip komercinis sandoris, dėl kurio teikiamos paslaugos už atlygį, kaip tai suprantama pagal šios**

direktyvos 2 straipsnio 1 punktą, jos 5 straipsnis turi būti aiškinamas taip, jog tam, kad pagal šią sutartį laiku neatlikus mokėjimo atsirastų teisės į delspinigius ir kompensaciją, numatytus minėtos direktyvos 3 ir 6 straipsniuose, ji neturi būti būtinai laikoma susitarimu dėl mokėjimo dalimis grafiko, kaip tai suprantama pagal šį 5 straipsnį.

Parašai.